

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

26 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nadejda Toma,
Judecători Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,
Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, împotriva sentinței Judecătorei Căușeni din 22 august 2019 și deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2020, în privința inculpatului

Vieru Valentin XXXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 12.09.2017 – 22.08.2019,
instanța de apel: 06.09.2020 – 30.11.2020,
instanța de recurs: 03.03.2021 – 26.04.2021.

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal lărgit,

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătorei Căușeni din 22 august 2019, Vieru Valentin a fost achitat de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute la art. 362 alin. (1) Cod penal, pe motiv că ***nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.***

2. Instanța de fond a constatat că Vieru V. se învinuiește că la 28 februarie 2017, ora exactă nefiind posibil de stabilit, activând în funcția de director adjunct al Serviciului Piscicol al Republicii Moldova, împreună cu Chelmenciuc R. și Bajureanu V., aflându-se în zona de frontieră din preajma semnelui de frontieră 0597, supravegheat de SPF Tudora-1 al Direcției Regionale Est, având scopul de a ridica plasele de pescuit instalate pe fluviul Nistru, de pe teritoriul Ucrainei, fiind cu o barcă gonflabilă, au trecut ilegal frontiera de stat din R. Moldova - Ucraina, stabilită convențional pe mijlocul pânzei apei fluviului Nistru, pe direcția satelor Tudora (MDA) - Iaski (UKR).

Instanța a reținut că inculpatul a pledat nevinovat și a declarat că împreună cu Bajureanu V., Chelmenciuc R. și Teaca M., în scopul inspectării, au mers în s. Tudora, r-nul Ștefan Vodă. Bajureanu V., Chelmenciuc R. și Teaca M. au urcat în barcă și au coborât pe Nistru, iar el a rămas pe mal, în automobilul de serviciu. Deci, nu a trecut frontiera de stat ilegal.

Însă, **probele acuzării nu demonstrează**, în afara oricărui dubiu rezonabil, **vinovăția inculpatului**.

Astfel, martorul Andreenco A. a comunicat că a fost telefonat de un pescar care i-a spus că au venit 2 sau 3 colaboratori ai Inspecției Ecologice și au scos din Nistru 2 plase ce-i aparțin lui. Nu a fost la fața locului și nu a văzut cine a scos plasele.

Deci, se consideră **ca fiind cu credibilitate mai mare declarațiile martorului Andreenco A.**, date în cadrul ședinței de judecată, aceste declarații fiind confirmate și prin alte probe.

Martorii Bajureanu V., Teaca M. și Chelmenciuc R. au declarat similar că, la 28.02.2017, noaptea efectuau inspectarea pe râul Nistru. Au coborât barca pe apă și au urcat, iar Vieru V. a rămas la automobil. Nu s-au întâlnit cu nimeni, nu au văzut careva persoane, nu au trecut frontiera, deoarece mergeau aproape de mal și era ceață, care nu permitea deplasarea.

Deși prin ordonanța din 18.07.2017, Chelmenciuc R. și Bajureanu V. au fost scoși de sub urmărire penală din motiv că în acțiunile lor **lipsesc elementele infracțiunii** prevăzute de art. 362 alin. (1) Cod penal, această ordonanță nu poate influența constatarea vinovăției sau nevinovăției inculpatului, deoarece nu a fost adoptată în privința lui.

Astfel, **vinovăția inculpatului nu a fost dovedită** în afara oricărui dubiu rezonabil.

Or, **probele** prezentate și cercetate în ședința de judecată **nu demonstrează** cu certitudine **că anume inculpatul a traversat ilegal frontiera de stat**, deoarece declarațiile și **probele analizate demonstrează cu o probabilitate înaltă** că inculpatul nu a trecut ilegal frontiera de stat, **probele directe care dovedesc vinovăția lui și care dovedesc nevinovăția lui fiind indicate supra, fiind constatată credibilitatea fiecărei din aceste probe**.

Prin urmare, **acuzarea nu a prezentat nicio probă, care ar demonstra că barca Serviciului Piscicol a trecut de mijlocul râului Nistru sau de mijlocul șenalului navigabil principal sau de talvegul râului, sau mijlocul pânzei de apă a bazinului**.

Conform art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, sentința de achitare se adoptă dacă **nu s-a constatat existența faptei infracțiunii**.

3. Procurorul-șef interimar al Procuraturii raionului Ștefan Vodă, Vitalie Bișleaga, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie recunoscut vinovat pe art. 362 alin. (1) Cod penal, cu încetarea procesului penal pe motivul expirării termenului de prescripție.

Apelantul a invocat că acuzarea a prezentat suficiente probe ce demonstrează vinovăția inculpatului, și anume, declarațiile similare ale martorilor Șevcenco I. și Șevcenco D. că inculpatul era la motorul bărcii.

Conform procesului-verbal de recunoaștere a persoanei din 28.06.2017, martorul Șevcenco D. a recunoscut persoana cu nr. 1, acesta fiind Vieru V., care la 28.02.2017, cu o barcă a trecut ilegal frontiera de stat pe râul Nistru.

Instanța de fond nemotivat a pus la îndoială această probă, indicând *„că nu este credibilă această probă, deoarece inexplicabil, din toate persoanele prezente în barcă, martorul a recunoscut numai inculpatul și nu a recunoscut alte persoane, totodată fiind puțin probabil că la 28.02.2017, la orele 07.00-07.30, vizibilitatea permitea să vadă o persoană anterior necunoscută atât de bine, ca să o poți recunoaște ulterior”*.

Martorul Șevcenco T. a dat declarații analogice cu cele ale martorilor Șevcenco I. și Șevcenco D.

Mai mult, în ședința de judecată martorul Șevcenco I. a concretizat că *„inculpatul se afla cu fața la ea, și anume, conducea motorul. Chel era în frunte, chipiul era la ceafă”*, iar la întrebarea inculpatului, a declarat *„v-am cunoscut, cred că erați la motor, ceilalți erau în față, vizual v-am cunoscut”*, iar martorul Șevcenco D. a concretizat că inculpatul era *„plinuț și lăsâi”*. Atenția martorilor asupra acestei bărci a atras-o faptul că aceștia, trecând la malul opus, se certau cu o persoană din Ucraina, iar conflictul a durat aproximativ 30 minute.

Martorul Raducan S., inspector al Serviciului Piscicol, a comunicat că de la pescarul din Ucraina, pe numele Anatolii, a aflat că la 28.02.2017, de pe malul râului Nistru, partea Ucrainei, au fost colectate plase de pescuit care îi aparțin lui. Anatolii îl învinuia pe el de acest fapt, iar el i-a spus că n-a activat. Ulterior a aflat că la 28.02.2017, pe segmentul satelor Tudora-Palanca, au activat inspectorii din cadrul Serviciului Piscicol, Bajureanu V., Vieru V. și o persoană Max, care au scos plasele. Din spusele altor persoane a aflat că la volanul automobilului Serviciului Piscicol se afla Bajureanu V., iar Vieru V. nu cunoaște sectorul.

Martorul Andreenco A. a indicat în ședința de judecată că la 28.02.2019 a fost telefonat de un pescar, care i-a comunicat că, au venit 2-3 colaboratori ai Inspecției Ecologice din Moldova, care au scos din Nistru 2 plase ce-i aparțin. El nu a fost la fața locului și nu a văzut cine a scos plasele. Nu cunoaște inculpatul și nu l-a văzut.

În cadrul urmăririi penale, martorul Andreenco A. a declarat este pescar și activează pe teritoriul XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX. La 28.02.2017, în jurul orei 07.00, s-a aflat pe malul râului Nistru pe teritoriul Ucrainei, unde a observat o barcă de cauciuc de culoare verde cu motor, în care se aflau trei bărbați, îmbrăcați în uniformă de culoare albastră combinată cu gri, având pe spate ecusonul cu inscripția „Serviciul Piscicol”, care pluteau pe mijlocul albiei râului Nistru și se îndreptau spre malul stâng al râului Nistru, pe teritoriul Ucrainei, de unde cu o cange scoteau plasele cu pește, ca urmare, plasele le rupeau, iar peștele din ele îl puneau în barcă. S-a apropiat de cele trei persoane din barcă și le-a reproșat că rup plasele fără nici un drept. S-au certat timp de 10 minute, după care cei trei cu barca s-au întors spre malul drept al râului Nistru, pe teritoriul Moldovei.

Or, declarațiile martorului Andreenco A., făcute în instanța de fond, nu sunt clare și pot fi apreciate critic, martorul nu s-a dezis de ele, din contra, a indicat că a dat aceleași declarații pe care le-a dat și la organul de urmărire penală, a mai adăugat

că își face griji pentru el. Afirmatia că nu a depus plângere în Ucraina nu corespunde realității, la dosar fiind anexată informația că a depus plângere.

Însă, instanța de fond nemotivat „consideră ca fiind cu credibilitate mai mare declarațiile martorului Andreenco A. date în cadrul ședinței de judecată” și nu a argumentat sub toate aspectele, de ce prevalează, sub aspectul credibilității, anume aceste declarații.

Totodată, martorii au fost preîntâmpinați pentru depunerea declarațiilor false și, unilateral, instanța de judecată nu este în drept de a critica veridicitatea lor.

În susținerea poziției inculpatului au fost audiați martorii Bajureanu V., Teaca M. și Chelmenciuc R., care au declarat că nu au trecut frontiera, deoarece mergeau aproape de mal și era ceață, ce nu permitea deplasarea, însă acești martori se aflau în subordinea inculpatului și declarațiile lor sunt irelevante.

Conform art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, instanța de fond greșit a apreciat probele, constatând nevinovăția inculpatului, criticând neîntemeiat probele acușării, care incontestabil demonstrează vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 362 alin. (1) Cod penal.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2020, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că *instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept* și just a concluzionat că inculpatul urmează a fi achitat de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 362 alin. (1) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Aceste împrejurări rezultă din probele administrate, corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, care *nu confirmă că s-a constatat existența faptei infracțiunii*.

Or, martorul Șevcenco I. în ședința de judecată a indicat că, împreună cu Șevcenco M., Șevcenco T., Șevcenco L. se îndreptau spre pădurea situată la marginea s. Tudora. Aproximativ la ora 7.00-07.30, mergând pe malul Nistrului, a observat o barcă de cauciuc de culoare neagră, cu inscripția „Serviciul Piscicol” pe râu, iar persoanele care se aflau în ea strângeau plasele și ridicau peștele. Erau trei persoane de gen masculin îmbrăcate în uniformă de culoare albastră combinată cu negru și pe spate aveau inscripția „Serviciul Piscicol”. Ulterior, au plutit cu barca spre malul râului Nistru, *pe teritoriul Ucrainei, de unde, la fel, scoteau plasele cu pește*. Erau aproape de malul Ucrainei. La un moment, de malul râului Nistru, pe teritoriul Ucrainei, s-a apropiat un bărbat, care a început să se certe cu persoanele din barcă. A recunoscut inculpatul, care se afla la motorul bărcii.

În instanța de apel martorul Șevcenco I. a declarat că prima dată l-a văzut pe Vieru V. la Nistru, în barcă. Erau trei persoane în barcă, inclusiv inculpatul. Nu poate spune cine conducea barca, erau îmbrăcați în uniformă, pe spate aveau inscripția „Serviciul Piscicol”. Inculpatul era la începutul bărcii. Barca a plutit spre malul Republicii Moldova. Ei strângeau plasele și au tras plasa unui cetățean din Ucraina, iar acesta a început a striga la el. Barca era înspre malul Ucrainei. Ea era cu Șevcenco M., Șevcenco T., Șevcenco D. și copiii, la ora 07.30. la pădure, tăiau lemne. Timpul

era frumos, nu era ceață. Erau pe drum, la o distanță de aproximativ 15- 20 m. de barcă.

Martorul Șevcenco D. a dat *declarații similare* cu ale martorului Șevcenco I. și a explicat că l-a cunoscut pe inculpat, care era la motorul bărcii și era fără căciulă.

Martorul Șevcenco T. a dat *declarații analogice* cu ale martorilor Șevcenco I. și Șevcenco D., însă a indicat că nu poate recunoaște careva persoane din cele ce erau în barcă, deoarece a trecut mult timp.

Martorul Raducan S., inspector al Serviciului Piscicol, a comunicat că a aflat de la Andreenco A. că *de pe malul râului Nistru, partea Ucrainei, au fost colectate plase de pescuit care îi aparțin*. Acesta l-a învinuit pe el de acest fapt, iar el i-a spus că n-a activat. Ulterior a aflat că la 28.02.2017, pe segmentul satelor Tudora-Palanca, au activat inspectorii din cadrul Serviciului Piscicol, Bajureanu V., Vieru V. și o persoană numită Max, care au scos plasele. Din spusele altor persoane, cunoaște că la volanul automobilului Serviciului Piscicol se afla Bajureanu V., iar Vieru V. nici nu cunoaște sectorul.

În ședința de judecată, martorul Andreenco A. a indicat că la 28.02.2019 a fost telefonat de un pescar, care i-a comunicat că au venit 2-3 colaboratori ai Inspecției Ecologice din Moldova, care au scos din Nistru 2 plase ce-i aparțin. Nu a fost la fața locului și nu a văzut cine a scos aceste plase. Nu cunoaște inculpatul și nu l-a văzut.

Totodată, potrivit declarațiilor martorului Andreenco A. depuse la organul de urmărire penală, este pescar și activează pe teritoriul XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX. La 28.02.2017, în jurul orei 07.00, s-a aflat pe malul râului Nistru pe teritoriul Ucrainei, unde a observat o barcă de cauciuc de culoare verde cu motor, în care se aflau trei bărbați, în uniformă de culoare albastră combinată cu gri, având pe spate ecusonul cu inscripția „Serviciul Piscicol”, care pluteau pe mijlocul albiei râului Nistru și se îndreptau spre malul stâng al râului Nistru, pe teritoriul Ucrainei, de unde scoteau plasele cu pește, ca urmare, plasele le rupeau, iar peștele din ele îl puneau în barcă. S-a apropiat de cele trei persoane din barcă și le-a reproșat că rup plasele fără nici un drept. S-au certat timp de 10 minute, după care cei trei cu barca s-au întors spre malul drept al râului Nistru, pe teritoriul Moldovei.

Or, aceste declarații indică că în sarcina inculpatului nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Nici ordonanța din 18.07.2017, prin care Chelmenciuc R. și Bajureanu V. au fost scoși de sub urmărire penală din motiv că *în acțiunile ultimilor lipsesc elementele infracțiunii* prevăzute de art. 362 alin. (1) Cod penal, *nu indică la vinovăția inculpatului.*

Pe lângă aceasta, acuzarea a invocat, ca probă ce confirmă vina inculpatului, procesul-verbal de recunoaștere a persoanei prin care martorul Șevcenco D. a recunoscut persoana cu nr. 1 - Vieru V., care la 28.02.2017, cu o barcă, a trecut ilegal frontiera de stat pe râul Nistru.

Însă, această probă nu este utilă și pertinentă, or, dintre toate persoanele prezente în barca, martorul a recunoscut numai inculpatul și nu a recunoscut alte persoane, totodată, *fiind puțin probabil că la 28.02.2017, la orele 07.00-07.30, vizibilitatea permitea să vadă o persoană anterior necunoscută atât de bine, ca să o poată recunoaște ulterior.*

Astfel, probele administrate nu demonstrează cu certitudine că anume inculpatul a traversat ilegal frontiera de stat, probele acuzării fiind însoțite de dubii.

Mai mult, acuzarea nu a prezentat nicio probă care ar atesta că barca Serviciului Piscicol a trecut de mijlocul râului Nistru sau de mijlocul șenalului navigabil principal, sau de talvegul râului, sau mijlocul pânzei de apă a bazinului.

Conform art. 389 Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, declară recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurenta invocă că concluziile instanței de apel privind probele înaintate în sprijinul învinuirii incriminate inculpatului sunt expuse deficitar și selectiv, fiind preluate din soluția adoptată de instanța de fond.

Or, dispunând achitarea inculpatului, instanțele de fond și de apel s-au bazat doar pe declarațiile acestuia, ignorând toate probele acuzării indicate, inclusiv în apelul declarat, iar instanța de apel le-a apreciat eronat, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe ce ar combate învinuirea incriminată inculpatului, fiind încălcate prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, conform căruia fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Totodată, instanțele de fond și de apel nu au luat în considerație declarațiile martorului Șevcenco I. că, împreună cu Șevcenco M., Șevcenco T., Șevcenco L. se îndreptau spre pădurea situată la marginea satului Tudora. Aproximativ la ora 7.00-07.30, mergând pe malul Nistrului, a observat o barcă de cauciuc de culoare neagră, cu inscripția „Serviciul Piscicol” pe râu, iar persoanele care se aflau în ea strângeau plasele și ridicau peștele. Erau trei bărbați în uniformă de culoare albastră combinată cu negru și pe spate aveau inscripția „Serviciul Piscicol”. Ulterior, au plutit cu barca spre malul râului Nistru, pe teritoriul Ucrainei, de unde, la fel, scoteau plasele cu pește. Erau aproape de malul Ucrainei, unde la un moment, s-a apropiat un bărbat, care a început să se certe cu persoanele din barcă. A recunoscut inculpatul, care se afla la motorul bărcii.

Martorul Șevcenco D. a dat declarații asemănătoare cu ale martorului Șevcenco I. și a confirmat că la motorul bărcii era anume inculpatul și era fără căciulă.

Conform procesului-verbal de recunoaștere a persoanei din 28.06.2017, martorul Șevcenco D. a recunoscut persoana cu nr. 1, acesta fiind Vieru V., care la 28.02.2017, cu o barcă a trecut ilegal frontiera de stat pe râul Nistru.

Instanța de judecată nemotivat a pus la îndoială această probă, considerând „că nu este credibilă această probă, deoarece inexplicabil, din toate persoanele prezente în barcă, martorul l-a recunoscut numai pe inculpat și nu a recunoscut alte persoane, totodată, fiind puțin probabil ca la 28.02.2017, la orele 07.00-07.30, vizibilitatea permitea să vadă o persoană anterior necunoscută atât de bine, ca să o poți recunoaște ulterior”.

Și martorul Șevcenco T. a dat declarații asemănătoare cu ale martorilor Șevcenco I. și Șevcenco D.

Martorul Șevcenco I. a concretizat că inculpatul se afla cu fața la ea, și anume, el conducea motorul. Inculpatul era chel în frunte, celelalte persoane erau în față, l-a cunoscut vizual, iar martorul Șevcenco D. a indicat că inculpatul era „*plinuț și lăsâi*”. Atenția martorilor asupra acestei bărci a atras-o faptul că persoanele, trecând spre malul opus, se certau cu o persoană din Ucraina, conflictul a durat aproximativ 10 minute.

Martorul Raducan S., inspector al Serviciului Piscicol, a indicat că a aflat de la pescarul din Ucraina, Andreenco A., că de pe malul râului Nistru, partea Ucrainei, au fost colectate plase de pescuit care aparțin acestuia și l-a învinuit pe el de acest fapt. Ulterior a aflat că la 28.02.2017, pe segmentul satelor Tudora-Palanca, au activat inspectorii din cadrul Serviciului Piscicol - Bajureanu V., Vieru V. și o persoană numită Max, care au scos plasele. Din spusele altor persoane cunoaște că la volanul automobilului Serviciului Piscicol se afla Bajureanu V., iar Vieru V. nici nu cunoaște sectorul.

Martorul Andreenco A. în instanța de judecată a declarat că la 28.02.2019 a fost telefonat de un pescar, care i-a comunicat că au venit 2-3 colaboratori ai Inspecției Ecologice din Moldova, care au scos din Nistru 2 plase ce-i aparțin. El nu a fost la fața locului și nu a văzut cine a scos aceste plase. Pe inculpat nu-l cunoaște și nu l-a văzut.

Potrivit declarațiilor martorului Andreenco A., depuse la organul de urmărire penală, este pescar și activează pe teritoriul XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX. La 28.02.2017, în jurul orei 07.00, s-a aflat pe malul râului Nistru, pe teritoriul Ucrainei, unde a observat o barcă de cauciuc de culoare verde cu motor, în care se aflau trei bărbați, în uniformă de culoare albastră combinată cu gri, având pe spate ecusonul cu inscripția „Serviciul Piscicol”, care pluteau pe mijlocul albiei râului Nistru și se îndreptau spre malul stâng al râului Nistru, pe teritoriul Ucrainei, de unde cu o cange scoteau plasele cu pește, ca urmare, plasele le rupeau, iar peștele din ele îl puneau în barcă. S-a apropiat de cele trei persoane în barcă și le-a reproșat că rup plasele fără nici un drept. S-au certat timp de 10 minute, după care cei trei cu barca s-au întors spre malul drept al râului Nistru, pe teritoriul Moldovei.

Martorul Andreenco A. a explicat că a fost audiat de către colaboratorii Poliției de Frontieră, însă astfel de declarații nu a dat și a semnat procesul-verbal de audiere întocmit în limba moldovenească.

Totodată, a semnat procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie, însă nu cunoaște nici una din persoanele care sunt fotografiate.

Martorul Slesarenco P., șef al Serviciului de coordonare la Direcția Poliției de frontieră, a relatat că a participat la audierea martorului Andreenco A. în calitate de translator, deoarece este vorbitor de limba rusă și a absolvit școala rusă. Audierea a fost efectuată de către ofițerul de urmărire penală Bursuc, pa PTFȘ Palanca. A fost preîntâmpinat de răspundere penală, a efectuat traducerea și martorul a semnat procesul-verbal.

Însă, declarațiile martorului Andreenco A., făcute în instanță, nu sunt clare și pot fi apreciate critic, martorul nu s-a dezis de ele, din contra, indicând ca a dat aceleași declarații ca și la urmărire penală, adăugând doar că își face griji pentru el.

Răspunsul că nu a depus plângere în Ucraina nu corespunde realității, la dosar fiind anexată informația privind depunerea plângerii.

Instanța de judecată nemotivat „*consideră ca fiind cu credibilitate mare declarațiile martorului Andreenco A. date în cadrul ședinței de judecată*” și nu a argumentat sub toate aspectele, de ce prevalează, sub aspectul credibilității, anume aceste declarații.

Or, în circumstanțele stabilite, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 362 alin. (1) Cod penal, este dovedită prin probele administrate.

Totodată, în rezultatul aprecierii probelor din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar tuturor probelor în ansamblu - din punct de vedere al coroborării, se atestă că declarațiile inculpatului, sunt în contradicție cu probele administrate în cadrul cauzei penale.

Prin urmare, instanța de apel nu a clarificat circumstanțele relevante pentru cauză, a adoptat o soluție neargumentată la modul cuvenit, decizia pronunțată urmând a fi casată.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanțelor de fond și de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul Penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Potrivit art. 394 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării. Nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința

se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 5 din 19.06.2006 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, instanța de fond (*pct. 1., 2. din decizie*):

a) a constatat în descriptiv diverse motive de achitare, care se contrazic reciproc și generează consecințe juridice diferite, cum ar fi că: „...**probele acuzării nu demonstrează, în afara oricărui dubiu rezonabil, vinovăția inculpatului...**, astfel, **vinovăția inculpatului nu a fost dovedită în afara oricărui dubiu rezonabil...**, Prin urmare, **acuzarea nu a prezentat nicio probă, care ar demonstra că barca Serviciului Piscicol a trecut de mijlocul râului Nistru...**, or, **probele prezentate și cercetate în ședința de judecată nu demonstrează cu certitudine că anume inculpatul a traversat ilegal frontiera de stat, conform art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, sentința de achitare se adoptă dacă nu s-a constatat existența faptei infracțiunii...**”.

Totodată, în dispozitiv a dispus divergent că inculpatul este achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunilor prevăzute de art. 362 alin. (1) Cod penal din motiv că: „**nu s-a constatat existența faptei infracțiunii**”;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și drept invocate în învinuire, neindicând motivele pentru care a respins probele acuzării, în special declarațiile martorilor administrate în cadrul urmăririi penale.

Mai mult, concluziile sumare și absolut divergente că: „**se consideră ca fiind cu credibilitate mai mare declarațiile martorului Andreenco A., date în cadrul ședinței de judecată...**, deși prin ordonanța din 18.07.2017, Chelmenciuc R. și Bajureanu V. au fost scoși de sub urmărire penală din motiv că în acțiunile lor **lipsesc elementele infracțiunii** prevăzute de art. 362 alin. (1) Cod penal, această ordonanță nu poate influența constatarea **vinovăției sau nevinovăției...**, probele prezentate și cercetate în ședința de judecată **nu demonstrează cu certitudine că anume inculpatul a traversat ilegal frontiera de stat, deoarece declarațiile și probele analizate demonstrează cu o probabilitate înaltă că inculpatul nu a trecut ilegal frontiera de stat, probele directe care dovedesc vinovăția lui și care dovedesc nevinovăția lui fiind indicate supra, fiind constatată credibilitatea fiecărei din aceste probe...**”, nu corespund exigențelor prescrise în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al doilea rând, conform art. 414 alin. (1), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza

penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, nefiind în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Conform art. 30 alin. (5), 31 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, apelul se judecă în complet format din 3 judecători, care trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei. În cazul în care cauza se judecă de un complet format din 3 judecători și unul din aceștia nu poate participa în continuare la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces sau din motivul eliberării din funcție în condițiile legii, acest judecător este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. În corespundere cu art. 6/1 alin. (1/1) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească, schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui Curții de Apel și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul elaborat de Consiliul Superior al Magistraturii. Cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decât în condițiile prevăzute de lege. Potrivit pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, schimbarea membrilor completului de judecată se impune în cazurile în care există unul din următoarele temeuri: boală îndelungată, deces, eliberare din funcție, abținere, recuzare, detașare, transferare, promovare, suspendare din funcție, incompatibilități. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei. De asemenea, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 CPP, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond și, repetându-le întocmai, indicând că: „...**instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept...**, probele administrate, corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, care **nu confirmă că s-a constatat existența faptei infracțiunii...**, probele administrate nu demonstrează cu certitudine că anume inculpatul a traversat ilegal frontiera de stat..., **acuzarea nu a prezentat nicio probă care ar atesta că barca Serviciului Piscicol a trecut de mijlocul râului Nistru...**, în condiția în care, în

urma cercetării judecătorești, **vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată...**”, nu a desființat sentința, cu rejudecarea cauzei potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal;

b) nu a apreciat fiecare probă administrată pe caz separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv în raport cu circumstanțele concrete de fapt și de drept invocate în învinuire, nu a indicat motivele pentru care a respins probele acuzării, în special declarațiile martorilor administrate în cadrul urmăririi penale.

Mai mult, inițial a descris declarațiile martorilor Șevcenco I., Șevcenco T., Șevcenco D., Andreenco A., Raducan S., date în cadrul urmăririi penale, din care rezultă clar comiterea faptei de către inculpat, dar ulterior a conchis absolut divergent că: **„...aceste declarații indică că în sarcina inculpatului nu s-a constatat existența faptei infracțiunii”**.

Pe lângă aceasta, aprecierea sumară și neclară că: **„...fiind puțin probabil că la 28.02.2017, la orele 07.00-07.30, vizibilitatea permitea să vadă o persoană anterior necunoscută atât de bine, ca să o poată recunoaște ulterior... nici ordonanța din 18.07.2017, prin care Chelmenciuc R. și Bajureanu V. au fost scoși de sub urmărire penală din motiv că în acțiunile ultimilor lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 362 alin. (1) Cod penal, nu indică la vinovăția inculpatului...”**, nu corespunde exigențelor prescrise în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale;

c) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi declarațiile martorului Andreenco A. date la urmărire penală (f.d. 36), procesele-verbale de recunoaștere a persoanei după fotografie (vol. I. f.d. 32, 42, 131), plângerea și explicația depuse de Andreenco A. la 17.03.2019 (vol. I. f.d. 39-40), ordonanța din 18.07.2019 (vol. I. f.d. 141, art. 414 alin. (2), (6) CPP);

d) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul de pe rol și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3. și 5. din prezenta decizie, cât și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate (art. 414 alin. (5) CPP);

e) potrivit procesului-verbal al ședinței instanței de apel, judecarea cauzei a fost începută de completul format din judecătorii I. Pleșca, M. Negru, A. Spoială, continuată de I. Pleșca, S. Vrabii și A. Spoială, ulterior - S. Vrabii, I. Mînescu, A. Spoială, apoi au finisat și pronunțat decizia contestată judecătorii S. Cegan (Vrabii), A. Gafton și A. Spoială, în materialele cauzei lipsind încheierea președintelui instanței motivată pe criteriile prescrise în art. 31 alin. (3) Cod de procedură penală și pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, despre schimbarea judecătorilor M. Negru și I. Mînescu (v. II, f.d. 65, 67, 71, 73, 75, 82, vol. 3, f.d. 2, 7, 9, 20).

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că instanța de apel nu a fost compusă potrivit legii, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 2) și 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2020, în privința inculpatului Vieru Valentin XXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 21 mai 2021.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Boico